

СИЛАБУС

з дисципліни «Соціальна відповідальність»
на отримання ступеню вищої освіти «магістр» за спеціальністю
051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 4 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, екзамен.

Викладач курсу – Кравченко Юлія Миколаївна к.е.н., старший викладач ЗВО кафедри економіки та маркетингу (<http://new.khntusg.com.ua/staff/kravchenko-julija-mikolaivna>).

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Українська мова» (за професійним спрямуванням), «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Теорія організації», «Менеджмент».

Постреквізити. Виявляти ініціативу і самостійність дій у різних ситуаціях, критично оцінювати явища та процеси у сфері підприємництва, торгівлі біржової діяльності; застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії підприємства з його внутрішнім та зовнішнім середовищем.

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Дисципліна “Соціальна відповідальність” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо формування соціально відповідальної поведінки організації, ідентифікації та аналізу очікувань стейкхолдерів, підготовки соціальної звітності організації за методикою GRI. Дисципліна орієнтує на пошук креативних підходів до соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі її функціонування.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності; сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів соціального розвитку;
- місце соціальної відповідальності в управлінні організацією;
- нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності;
- моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- критерії, показники та методика оцінювання соціальної відповідальності;
- особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях;
- сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців;
- сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом;
- екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання;
- зміст, структуру і вимоги міжнародних стандартів звітності, особливості соціальної звітності в Україні.
- знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави;

вміти:

- формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю;
- збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації;
- ідентифікувати, аналізувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності;
- формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладення дисципліни «Соціальна відповідальність» є формування у фахівців комплексу теоретичних знань та практичних навичок щодо соціальної відповідальності і набуття ними відповідних професійних компетентностей, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

Предметом вивчення «Соціальної відповідальності» є теоретико-методологічні, методичні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку соціальної відповідальності. Вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» передбачає ознайомлення студентів-магістрів із основними теоріями та розмаїттям сучасних проблем світової економіки та бізнесу в аспекті їх відповідальності перед людиною та суспільством.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства, виявлення значення запровадження корпоративної соціальної відповідальності в міжнародному середовищі та в національній системі відносин «держава - бізнес - громадськість»; сприяння розвитку здібностей, що дозволяють фахівцям здійснювати управлінську, організаційну, методичну, діагностичну, інноваційну, проектну діяльність при регулюванні соціальної відповідальності бізнесу, а також розвитку здатності самостійно формулювати думку щодо ефективних шляхів впровадження корпоративної соціальної відповідальності бізнесу в Україні; формування у студентів розуміння значення головних проблем і перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні, які б сприяли взаємовигідному співробітництву між органами влади, бізнесом та суспільством, а також пошуком нових форм державно-приватної взаємодії з метою економічного, соціального та екологічного розвитку, вдосконалення систем менеджменту успішних організацій.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; а також формування здатностей:

ЗК3.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку

СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя, зокрема:

Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Сутність та форми прояву соціальної відповідальності»

Лекції:

- Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого суспільного розвитку
- Тема 2. Соціальна відповідальність в системі людини, держави та суспільства.
- Тема 3. Соціальна відповідальність в системі управління організацією.
- Тема 4. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності.

Практичні заняття:

- Тема 1. Сутність, види, категорії, еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності
- Тема 2. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку. Держава як суб'єкт соціальної відповідальності
- Тема 3. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти
- Тема 4. Сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом

Змістовий модуль 2. «Концептуальні засади соціальної відповідальності»

Лекції:

- Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності
- Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності
- Тема 7. Оцінка результативності соціальної відповідальності
- Тема 8. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні

Практичні заняття:

- Тема 6. Формування відносин бізнесу із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності. Особливості прояву вітчизняного бізнесу в українських реаліях
- Тема 7. Напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності
- Тема 8. Нефінансова звітність як інструмент розвитку соціальної відповідальності підприємства. Стандарти та процес підготовки нефінансового звіту
- Тема 9. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності . Аналіз соціальної звітності (на прикладах конкретних організацій)

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **екзамен** – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

- Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
- Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
- Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
- Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
- Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
- Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
- Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>